

KONTROLLUTVALET

i

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

ÅRSMELDING 2013

Innhold:

- Om kontrollutvalet
- Fakta om verksemda i 2013
- Måla til kontrollutvalet
- Sakene i 2013
- Særskilt om:
 1. Opplæring av kontrollutvalet og andre
 2. Fylkeskommunen sin valde revisor - Deloitte AS
 3. Revisjon av kontrollutvalet sine rekneskapar
 4. Sekretariat for kontrollutvalet
 5. Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)
 6. Norges Kommunerevisorsforbund (NKRF)
 7. Kontrollutvalet til Oslo
 8. Den økonomiske situasjonen i fylkeskommunen
 9. Rekneskapsrevisjonen
 10. Gjennomførte forvaltningsrevisjonar
 11. Gjennomført selskapskontroll
 12. Andre saker
- Vedlegg:
 - Oppfølging av tidlegare gjennomførte forvaltningsrevisjonar og selskapskontroll

Om kontrollutvalet:

Lovgrunnlag

Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.1992 (kommuneloven) § 77, fastset at fylkestinget skal velje eit kontrollutval.

Kommunal- og regionaldepartementet fastsette 15.06.2004, med heimel kommunelova § 77 nr. 11, "Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner".

Kommunelova og denne forskrifta er viktig basis for kontrollutvalet si verksemd.

Oppgåver

Kontrollutvalet skal føra tilsyn og kontroll med den fylkeskommunale forvaltninga på vegne av fylkestinget og sjå til at fylkeskommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Hordaland fylkeskommune hadde eigen revisjon til å gjennomføra revisjonsoppgåvene til og med 30.6.2007. Frå 1.7.2007 vart revisjonsoppgåvene konkurranseutsett og Deloitte AS vart vald som ekstern revisor.

Kontrollutvalet sitt tilsyn og kontroll vert gjort m.a. ved at:

- den valde revisor vert sett til å gjennomføre revisjon av årsrekneskapen
- den valde revisor vert sett til å gjennomføre forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og andre revisjonsoppgåver på bestilling frå utvalet
- den valde revisor rapporterer resultatet av sitt arbeid til utvalet
- fylkestinget vert orientert om saker som det er viktig å få kunnskap om
- utvalet, gjennom den valde revisor sitt arbeid til ei kvar tid, vurderer om ein har ei forsvarleg revisjonsordning

Kontrollutvalet har eit eige sekretariat som skal yte kontrollutvalet den bistand som utvalet har trong for. Sekretariatet skal m.a. sjå til at dei saker som vert handsama i kontrollutvalet er forsvarlig utgreidd og gjer innstilling i saker til kontrollutvalet.

Sekretariat for kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune er også sekretariat for kontrollutvala i desse 17 kommunane: Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Voss, Kvam, Fusa, Stord, Bømlo, Fitjar, Austevoll, Tysnes, Kvinnherad, Øygarden, Sund, Samnanger og Os. I tillegg er sekretariatet også sekretær for Forum for Kontroll og Tilsyn.

Kontrollutvalet er eit politisk utval som har desse medlemmane i valperioden 2011-2015:

- Torill Vebenstad (A), leiar
- Morten Storebø (H), nestleiar permisjon frå 11.12.2013
- Lars Erik Dalland (H), nestleiar frå 11.12.2013
- Magne Ivar Fauskanger (FRP)
- Silja Ekeland Bjørkly (H), fram til 15.10.2013
- Randi Stang Volden (H), frå 15.10.2013
- Kristian Helland (KRF), fram til 31.8.2013
- Elisabeth Næverlid Sævig (KRF), frå 1.9.2013

Representantane Torill Vebenstad (A), Randi Stang Volden (H) og Elisabeth Næverlid Sævig (KRF) hadde sete i fylkestinget ved utgangen av 2013.

Fakta om verksemda i 2013

- Kontrollutvalet hadde 8 ordinære møter
- Kontrollutvalet handsama 43 saker
- Møta vart haldne for opne dører
- Fylkesordføraren har møterett i kontrollutvalet
- Arbeidet i kontrollutvalet byggjer på saksframlegg med innstilling laga av sekretariatet. Saksframlegget baserer seg på rapportar, utgreiingar og anna skriftleg dokumentasjon som i hovudsak er motteke frå revisjonen. Vidare baserer utvalet seg på møtebøker, orienteringar frå administrasjonen og kontakt med tilsette, organisasjonar og publikum
- Kontrollutvalet har fått tilgang til all informasjon det vart bede om
- Kontrollutvalet var i perioden 18. – 19.3.13 på studietur til Oslo

Måla til kontrollutvalet

- Å auke tillit og tryggleik for at fylkeskommunale oppgåver vert utført på best mogleg måte og at sakshandsaminga sikrar likebehandling og rettstryggleik
- Å auke kvalitet og effektivitet i dei interne rutinane
- Å optimalisere dei totale kontrollressursane i fylkeskommunen
- Å utnytte dei fylkeskommunale midlane optimalt, med utgangspunkt i oppgåver, ressursbruk og oppnådde resultat
- Å sikre ein profesjonell og effektiv revisjon
- Å sikre uavhengigheta mellom kontrollutvalet og administrasjonen på den eine sida og kontrollutvalet og den valde revisjonen på den andre sida

Sakene i 2013

- Fylkesrekneskapen med revisjonsmelding
- Forvaltningsrevisjonsprosjekt
- Selskapskontroll
- Årsmeldingar
- Konferansar i regi av NKRF og FKT
- Prosjektrekneskapar
- Andre saker

SÆRSKILT OM

1. Opplæring av kontrollutvalet og andre

I 2013 vart det gjennomført studietur til Oslo, sjå eige punkt under. Denne studieturen, saman med tidlegare gjennomførte studieturar, vart gjennomført saman med kontrollutvala i dei tre andre vestlandsfylka. Det er planlagt ei ny slik felles samling i mai 2014.

Som eit ledd i eigen opplæring har kontrollutvalet i løpet av året invitert inn representantar for organisasjonsavdelinga og regionalavdelinga der dei fekk presentere verksemda si, inkludert korleis dei ser for seg framtida og kva utfordringar dei har.

2. Fylkeskommunen sin valde revisor - Deloitte AS

Fylkestinget vedtok i junetinget 2012 å velje Deloitte AS som ekstern revisor for Hordaland fylkeskommune frå 1. juli 2012 til og med 30. juni 2016, med opsjon for HFK til å kunne forlengje avtalen med 2 år.

Ansvarlig revisor har vore partner Helge Roald Johnsen og han har levert eigenvurdering vedrørende at Deloitte er uavhengig i høve Hordaland fylkeskommune. I tillegg til dette har Deloitte orientert kontrollutvalet om vurderingar av eigen uavhengighet som dei har gjort fleire gonger i løpet av året.

3. Revisjon av kontrollutvalet sine rekneskapar

Kontrollutvalet har bede fylkesrevisoren i Møre og Romsdal om å revidere kontrollutvalet og sekretariat for kontrollutvalet sine eigne rekneskapar. Dette vart gjort av omsyn til å ivareta kontrollutvalet si uavhengighet.

4. Sekretariat for kontrollutvalet

Sekretariatet har løyve til å selje tenester til andre kommunar i fylket. Dette har resultert i at sekretariatet no har 17 kommunar som kjøper sekretariatstenester. I tillegg er sekretariatet også sekretariat for Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT). Etter kvart som nye kommunar har komme til, generell auke i arbeidsmengde til kommunane og auke i sal til FKT har sekretariatet måtte styrke bemanninga. Sekretariatet har pr. 31.12.13 i alt 5 tilsette.

5. Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune og sekretariatet er begge medlemmer i FKT.

FKT hadde sin årlege fagkonferanse og årsmøte på Gardermoen i tidsrommet 5. – 6.06.2013. Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune hadde denne gongen ingen deltakarar på konferansen.

Konferansen inneheld desse hovudtemaa: Nytt frå KRD, forventningar og framtidstankar, Korrupsjon, misligheter og antikorrupsjonsarbeid, Budsjetttest i kommunane – Kva kan man forvente av styringsdokumenter?, Bestillerkompetanse og mediehandtering, Høyring i kontrollutvalet og Med skråblikk på kommunesektoren.

6. Norges kommunerevisorforbund (NKRF)

Sjølvs om ikkje kontrollutvalet kan vera medlem i NKRF kan dei delta på den årlege kontrollutvalskonferansen som vart arrangert 6. – 7.2.2013. Frå Hordaland fylkeskommune deltok Torill Vevenstad, Ivar Magne Fauskanger og Kristian Helland frå kontrollutvalet og Hogne Haktorson og Kjartan Haugsnes frå sekretariatet.

Konferansen hadde m.a. slike tema: Samhandlingsreforma, kommunal beredskap, Styring i offentleg sektor, Antikorrupsjon i kommunane, Kontrollen og tilsynets plass i demokratiet og Kontrollutvalets rolle og kompetanse.

7. Kontrollutvalet til Oslo

Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune gjennomførte i tida 18. – 19.3.2013 studietur til Oslo. Turen vart gjennomført i samarbeid med kontrollutvala i Rogaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal fylkeskommunar.

Programmet i Oslo inneheld informasjonsutveksling mellom utvala, besøk hos Riksrevisjonen, og føredrag på desse områda: opne møter/høringar, fylkeskommunalt årsrekneskap, økonomisk kriminalitet og miljø-kriminalitet, anbefalingar for godt eigarskap, evaluering av kunnskapsløftet og utfordringar ved utvikling av kollektivtransportstrategiar.

8. Den økonomiske situasjonen i fylkeskommunen

Av rekneskapen for 2012 går det fram at netto driftsrekneskap er positivt med kr. 241 986 mill., dvs netto resultatgrad på 3,3 % prosent (Sett opp mot sum driftsinntekter), medan gjennomsnitt for alle fylkeskommunane i Noreg (utanom Oslo) ligg ifølgje opplysningar frå SSB på netto resultatgrad på 5,3 prosent i 2012.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 3 prosent for å ha ei forsvarleg økonomisk drift. For Hordaland fylkeskommune har netto resultatgrad vore slik dei siste åra: 2008 (+ 0,20 %), 2009 (+ 0,32 %), 2010 (+ 5,5%), 2011 (+ 3,5 %) og 2012 (3,3 %). Som vi ser av desse tala har fylkeskommunen eit resultat som også i 2012 er betre enn tilrådinga frå TBU, men under snittet i fylkeskommunane.

Frå revisjonsmeldinga har kontrollutvalet m.a. merka seg at:

Årsrekneskapen er avgjeven i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlege ein dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Hordaland fylkeskommune per 31. desember 2012 og av resultatet i rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.”

Kontrollutvalet oppsummerte slik i sin uttale til årsrekneskapen:

- *Kontrollutvalet vil tilrå at fylkesrådmannen set i verk tiltak for å unngå store overskridingar innan samferdselssektoren i framtida*
- *Kontrollutvalet ber fylkesrådmannen om å prioritere å sette fokus på forbettringsområda som kjem fram av revisjonsrapport nr. 9 frå Deloitte.*

Fylkesrådmannen gjorde i møte 19.9.13 greie for kva som er/vil verta gjort i høve forbettringsområda som kjem fram av revisjonsrapport nr. 9. frå Deloitte. Det vart gjeve ein god oversikt over status på området og vidare dialog vert gjort direkte med Deloitte.

9. Rekneskapsrevisjonen

Deloitte orienterte kontrollutvalet i gjennom heile året om status når det gjeld rekneskapsrevisjonen. Dei presenterte den gjennomførte interimrevisjonen for 2013 for kontrollutvalet i møte 18.12.2013. Deloitte har i samband med interimrevisjonen gjort særskilde vurderingar av rutinar innan delar av intern kontrollen i kommunen. Kontrollutvalet tok interimrevisjonsrapporten til orientering.

Deloitte sin plan for rekneskapsrevisjonen vart også presentert for kontrollutvalet saman med ei orientering om aktivitetar dei gjer i samband med misleghald og korrupsjon. Også i 2013 har Deloitte hatt fokus på dei utfordringar som ligg i revisjon av fylkesvegane og samarbeidet med Riksrevisjonen i høve dette. Det har også vore fokus på utfordringar i høve Statens vegvesen når det gjeld rutinar rundt momskompensasjon. Kontrollutvalet er vorte orientert undervegs i dette arbeidet.

10. Gjennomførte forvaltningsrevisjonar

Forskrift om kontrollutvalg § 9. Forvaltningsrevisjon lyd slik:

"Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel. Forvaltningsrevisjon kan utføres av andre enn den som er ansvarlig for revisjon av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap eller et kommunalt eller fylkeskommunalt foretaks årsregnskap."

Kontrollutvalet vurderer m.a. kvaliteten i sakshandsaminga og om vedtak og premisser er tilstrekkeleg klårt utforma til at vedtaka kan effektuerast. I punkta nedanfor kjem kort omtale av dei forvaltningsrevisjonane som kontrollutvalet har handsama i 2013.

10.1. Forvaltningsrevisjon innan fagopplæring

Revisjonsrapport innan fagopplæring i Hordaland fylkeskommune vart handsama i fylkestinget 11.12.13 og det vart gjort slikt vedtak:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport "Fagopplæring i Hordaland fylkeskommune", ber fylkestinget fylkesrådmannen syta for å:

- 1. Vurdere å legge fram lister for Yrkesopplæringsnemnda over bedrifter som søker godkjenning og som innfrir formalkrav, for å få kjennskap til eventuelle risikoforhold medlemmene i yrkesopplæringsnemnda har om søkerbedriftene.*
- 2. Sikre at flest mogleg gjennomfører instruktørkurs for å bidra til å sikre at lærlingane får den oppfølginga og det faglege innhaldet dei har krav på i læretida.*
- 3. Sikre at saksframlegga i politiske saker knytt til dimensjonering av opplæringstilbodet gir tydeleg informasjon om og oversikt over tilgang på læreplassar innanfor ulike fagområde.*
- 4. Undersøke om det er mogleg å på ein systematisk måte sikre at listene over lærebedrifter er oppdaterte og ikkje inneheldt avvikla verksemder.*
- 5. Prioritere oppfølging av lærebedrifter og opplæringskontor. Oppfølginga bør gjerast på bakgrunn av systematiske risikovurderingar som mellom anna tek utgangspunkt i rapportering frå bedrifter.*
- 6. Vurdere om det er mogleg å auke talet på læreplassar i eigen organisasjon.*
- 7. Sikre at det blir gitt tilstrekkeleg informasjon om lærekandidatordninga, og opprettheld fokus på å informere skulane om korleis dei best kan leggje til rette for lærekandidatane.*
- 8. Prioritere å utarbeide oversikter over bedrifter med mange hevingssaker, og å ha ei aktiv oppfølging av desse.*
- 9. Lage ordningar for jamleg å minne lærlingar om kva rettar dei har og kven dei kan kontakte dersom dei opplever problem i læreforholdet.*

10. Laga ein handlingsplan innan 1.3.2014 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

10.2. Forvaltningsrevisjon innan økonomistyring

Revisjonsrapport innan økonomistyring vart handsama i kontrollutvalet 18.12.13 og det vart vedteke slik innstilling:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport "Økonomistyring i Hordaland fylkeskommune", ber fylkestinget fylkesrådmannen syta for å:

1. Fastsetja krav til dokumentasjon av rutinar på økonomiområdet i avdelingar og underliggjande einingar.
2. Samla all dokumentasjon på økonomiområdet i Kvalitetssystemet
3. Utarbeida nærare/konkrete retningsliner for bruk av risikovurderingar på økonomiområdet
4. Utarbeida mal/rapportformat på tertialrapportane, herunder:
 - a. konkretisera korleis samanhengar mellom «produksjonen»/drifta og den økonomiske situasjonen skal omtalast.
 - b. Krav til utforming av tiltak, oppfølging og måling av effektar
5. Skriftleggjera/dokumentera dei prinsipp som i dag blir lagt til grunn ved vurdering av om det skal gjennomførast budsjettregulering. I denne samanheng bør det også vurderast om det vil vera tenleg å etablera og dokumentera prinsipp for gjennomføring av administrative lokale budsjettendringar.
6. Kartlegga behov og gjennomføra tiltak for å auka økonomikompetansen hos leiarar og økonomiarbeidarar i fylkeskommunen.
7. Laga ein handlingsplan innan 1.6.2014 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

10.3. Forvaltningsrevisjon forholdet mellom skuleeigar og skule

Kontrollutvalet bestilte i møte 19.9.13 forvaltningsrevisjon av forholdet mellom skuleeigar og skule med slikt føremål og slike problemstillingar:

"Føremålet med prosjektet vil vere å undersøke om samhandlinga mellom skuleeigar og dei vidaregåande skulane i fylkeskommunen er føremålstenleg, og i kva grad den nye organiseringa sikrar einskapleg styring og felles praksis ovanfor skulane frå skuleeigar si side."

Med bakgrunn i dette føremålet er det formulert følgjande problemstillingar:

1. *Fungerer fylkeskommunen sitt kvalitetssystem tilfredsstillande og etter føremålet?*
 - a. *I kva grad bidrar kvalitetssystemet til at fylkesadministrasjonen har kontroll med om krava i opplæringslova blir etterlevd i skulane?*
 - b. *I kva grad bidrar kvalitetssystemet til at fylkeskommunen kan følgje opp skulane innanfor det pedagogiske utviklingsarbeidet?*
 - c. *I kva grad bidrar kvalitetssystemet til skulane sitt arbeid med å planleggje og vurdere det pedagogiske utviklingsarbeidet?*

- d. *Fungerer kvalitetssystemet tilfredsstillende når det gjeld opplæringsavdelinga si oppfølging av planlegging og resultat ved skulane?*
2. *I kva grad fungerer den nye organiseringa med regionleiarar når det gjeld å sikrar einskapleg styring og felles praksis ovanfor skulane?*
 - a. *Opplever skuleleiarane å få tilfredsstillende råd og støtte på følgjande områder:*
 - i. *....økonomiske og administrative oppgåver?*
 - ii. *....faglege og pedagogiske spørsmål?*
 - iii. *...personal og HMT?*
 - b. *Bidrar organiseringa til ei tettare samhandling mellom skule og skuleeigar?*
 - c. *Har fylkeskommunen eit tilfredsstillende system for å sikre riktig og nødvendig kompetanse i skulane, og for nødvendig kompetanseutvikling for personalet?*
3. *Har fylkeskommunen tilfredsstillende rutinar for utarbeiding og handsaming av årleg tilstandsrapport (jf. oppl. § 13-10)?*

I fylkestinget 11.12.13 vart det gjort slikt vedtak i samband med melding 76/13 Tilstandsrapport vidaregåande opplæring 2012 - 2013 for Hordaland fylkeskommune:

«På bakgrunn av vedtaket punkt 2 vert Deloitte beden om å komme med ein justert prosjektplan innan forvaltningsrevisjon "Forholdet mellom skuleeigar og skular" til neste møte i kontrollutvalet.»

10.4. Forvaltningsrevisjon tilskotsforvaltning innanfor kulturområdet

Kontrollutvalet bestilte i møte 19.9.13 forvaltningsrevisjon – Tilskotsforvaltning innanfor kulturområdet med slikt føremål og slike problemstillingar:

Føremålet med prosjektet vil vere å undersøke i kva grad det er etablert tilstrekkeleg med system og rutinar for å sikre god styring og kontroll med tilskotsforvaltninga innanfor kulturområdet.

Med bakgrunn i føremålet er det formulert følgjande problemstillingar:

1. *Er det gjort ei tydeleg avgrensing av roller og mynde mellom administrasjonen og politisk nivå, når det gjeld tilskotsforvaltning på kulturområdet?*
2. *Er sakshandsaminga i samband med tildeling av tilskot tilfredsstillende?*
 - a) *Er det utarbeidd klare føringar og/eller kriterium for tildeling av tilskot innanfor dei ulike tilskotsordningane?*
 - b) *Blir forvaltningslova sin krav til sakshandsaming etterlevd?*
 - c) *Blir eventuelle interne retningslinjer for sakshandsaminga etterlevd?*
 - d) *Er sakshandsaminga godt dokumentert og etterprøvbar?*
 - e) *Er det etablert tilfredsstillende system og rutinar for vurdering av habilitet i samband med tildeling av tilskot?*
3. *Er informasjon om tilskotsordningane tydeleg og gjort tilgjengeleg for målgruppa?*
4. *I kva grad er det etablert system for å vurdere om tilskota bidrar til å nå dei mål som er sett?*
 - a) *I kva grad er det formulert tydelege føremål med dei ulike tilskotsordningane?*
 - b) *I kva grad blir det stilt krav om rapportering frå tilskotsmottakar?*
 - c) *I kva grad blir det stilt krav om dokumentering av kostnader i samband med rapportering?*
 - d) *I kva grad blir rapportering frå tilskotsmottakarar nytta for å gjennomføre evalueringar av ulike tilskotsordningar?*

- e) *Er det etablert tilstrekkelege rutinar for koordinering og samhandling mellom kulturavdelinga og andre avdelingar i fylkeskommunen, i tilfelle der det kan vere aktuelt at fleire avdelingar tildeler tilskot til same verksemd eller føremål?*

10.5. Forvaltningsrevisjon av internkontrollsystem og HMT

Kontrollutvalet gjorde slikt vedtak i møte 18.12.13:

Kontrollutvalet ønskjer at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon innan Internkontrollsystem og HMT.

10.6. Forvaltningsrevisjon av prosjektstyring

Kontrollutvalet gjorde slikt vedtak i møte 18.12.13:

Kontrollutvalet ønskjer at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon innan prosjektstyring.

11. Gjennomførte selskapskontrollar

Forskrift om kontrollutvalg § 13. Selskapskontroll lyd slik:

"Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll."

11.1. Selskapskontroll av Business Region Bergen (BRB)

Kontrollutvalet bestilte selskapskontroll av Business Region Bergen (BRB) i 2012.

Før endeleg bestilling hadde utvalet fleire rundar med Deloitte angående deira uavhengighet i dette prosjektet. Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune inviterte også dei andre eigarkommunane til å delta i denne selskapskontrollen og kommunane Bergen, Samnanger, Austevoll, Fusa, Os og Askøy sa seg villig til å delta i den delen som gjeld forvaltningsrevisjon av selskapet.

Revisjonsrapport vart handsama i fylkestinget 11.12.13 etter innstilling frå kontrollutvalet og det vart gjort slikt vedtak:

1. Fylkestinget seier seg nøgd med at revisjonsrapporten ikkje ser behov for å foreslå konkrete tilrådingar etter Deloitte sin kontroll av fylkeskommunen si eigarstyring av Business Region Bergen.
2. Når det gjeld den gjennomførte selskapskontrollen av Business Region Bergen ber fylkestinget selskapet syta for å:
 - 2.1. Ferdigstille arbeidet med å utarbeide fullmaksstruktur for selskapet og styreinstruks for styret.
 - 2.2. Sikre at samarbeidsavtalane i tilstrekkeleg grad avklarar rollar- og forventningar mellom partane.
 - 2.3. I samband med revidering av Strategisk næringsplan i 2014 arbeider for å tydeleggjere ansvarslinjene mellom tiltakseigarar, eigarkommunane og andre samarbeidsaktørar når det gjeld oppfølging av tiltak i planen.
 - 2.4. Utarbeide skriftlege rutinar for innkjøp og kontraktsoppfølging, og sikrar at innkjøp blir gjennomført i samsvar med regelverket om offentlege anskaffingar.
 - 2.5. Etablere eit system for å registrere og følgje opp avvik, som er tilpassa selskapet sin storleik og risikoforholda for verksemda.
 - 2.6. Innføre følgjande praksisar tilrådd av KS:
 - styrevervregistrering
 - gjennomføre årleg eigenevaluering av styret
 - utarbeide plan for kompetanseutvikling
 - 2.7. Utarbeide skriftlege rutinar for budsjettering og oppfølging av budsjett, som inkluderer retningslinjer for rapportering om avvik frå budsjett.
 - 2.8. Etablere system og rutinar for prosjektstyring, og fastsett budsjetttrammer for prosjekt av ein vesentleg storleik.
 - 2.9. Utarbeide retningslinjer for bruk av innleidde ressursar.
 - 2.10. Vurdere om det er behov for at selskapet i større grad rapporterer til alle eigarane om ressursbruken i selskapet (jf. praksis med rapportering til Hordaland fylkeskommune).
 - 2.11. Laga ein plan innan 01.03.14., som syner kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga. Det er ønskeleg at planen vert lagt fram for fylkestinget i mars 2014.

12. Andre saker

12.1. Uttale om prosjektrekneskapar

Kontrollutvalet har hatt 37 prosjektrekneskapar til handsaming i 2013. Prosjektrekneskapane har vorte levert i tråd med Hordaland fylkeskommune si økonomihandbok, prosjektrekneskap, prosjekt i investeringsrekneskapen punkt 4.4.

Etter innstilling frå kontrollutvalet vedtok fylkestinget slike nye rutinar for handsaming av prosjektrekneskapar i møte 15.10.13:

Fylkestinget vedtek at prosjektrekneskapar:

1. På 10 million kroner eller høgare skal reviderast av ekstern revisor og handsamast i kontrollutvalet før dei går vidare til politisk handsaming.
2. Der avviket i høve opphävleg budsjett er meir enn 10 %, skal same rutine følgjast.

12.2. Øvrige saker i kontrollutvalet i 2013

- Informasjon om tilsynsrapportar mv.
- Orientering om arbeid med etikk i Hordaland fylkeskommune
- Avklaring på kva reglar som gjeld når fleire utval gjer innstilling i same sak

- Henvending angående bygging av naust i Kvinnherad

**OPPFØLGING AV TIDLEGARE GJENNOMFØRTE
FORVALTNINGSREVISJONAR OG
SELSKAPSKONTROLLAR**

- 1. Kartlegging av tilbud om skulehelseteneste**
- 2. Selskapskontroll av Beredt AS**
- 3. Forvaltningsrevisjon innan bruk av digitale verktøy og læremiddel i vidaregåande skule**
- 4. Forvaltningsrevisjon innan sjukefråvær**
- 5. Forvaltningsrevisjon samhandling på vegnettet**
- 6. Forvaltningsrevisjon innan vedtaksoppfølging**
- 7. Forvaltningsrevisjon innan personalforvaltning**
- 8. Selskapskontroll av Sunnhordland lufthavn AS**
- 9. Selskapskontroll innan fylkeskommunal eigarstyring**

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapportar og selskapskontrollrapportar

Kontrollutvalet har i løpet av 2013 følgt opp status på kva tiltak som er sett i verk i høve fylkestinget sine vedtak på tidlegare gjennomførte forvaltningsrevisjonar og selskapskontrollar. Resultatet av dette arbeidet går fram av punkta under.

1. Kartlegging av tilbod om skulehelsetenesta ved vidaregåande skular i Hordaland

1.1. Oppsummering frå tidlegare år:

Fylkestinget handsama rapport om skulehelsetenesta 15.3.11 og gjorde slikt vedtak:

Fylkestinget ber fylkesrådmannen syte for

- 1. Å gå i dialog med vertskommunane og aktuelle departement for å sikre ei styrkt skulehelseteneste, i tråd med gjeldande regelverk – ved alle dei vidaregåande skulane.*
- 2. Å kome attende til fylkestinget i juni med ny status på området.*

1.2. Status på tiltak som er sett i verk ved overgangen til 2012:

Fylkesrådmannen sendte i mars 2012 tilbakemelding om status i høve oppfølging av vedtaka i denne forvaltningsrevisjonen pr. 31.12.2011.

Kontrollutvalet handsama svaret i møte 27.03.12 og gjorde då slikt vedtak:

”Kontrollutvalet er ikkje nøgd med tilbakemelding om tiltak som er sett i verk i høve denne forvaltningsrevisjonen og ber om at fylkesrådmannen kjem i mai møtet for å gje ytterlegare informasjon.”

1.3. Status på tiltak som er sett i verk ved overgangen til 2013:

Fylkesrådmannen orienterte munnleg i møte i kontrollutvalet 8.5.12 og sendte i november 2012 skriftleg tilbakemelding om status i høve oppfølging av vedtaka i denne forvaltningsrevisjonen. Kontrollutvalet gjorde på bakgrunn av dette slikt vedtak 18.12.12:

Kontrollutvalet registrerer at det no er sett i verk tiltak for å styrke skulehelsetenesta ved vidaregåande skular i Hordaland, jf. m.a. vedtak i sak 208/12 i fylkesutvalet 26.09.12, der det vart løyvd pengar til å styrke skulehelsetenesta i Bergen kommune. Fylkesutvalet bad i same sak om å få ein rapport over tiltak og resultat innan utgangen av 2013. På bakgrunn av at dette vil kontrollutvalet følgje opp saka på nytt ved utgangen av 2013.

1.4. Status på tiltak som er sett i verk ved overgangen til 2014:

Fylkesrådmannen sendte i april 2014 slik tilbakemelding om status i høve oppfølging av vedtaka i denne forvaltningsrevisjonen pr. 31.12.2013:

«I sak 208/12 «Skulehelsetenesta ved vidaregåande skular – oppfølging av budsjettløyving» bad fylkesutvalet om ein rapport over tiltak og resultat innan utgangen av 2013. I melding 226/13 til fylkesutvalet 31.10.13 rapporterte fylkesrådmannen følgjande:

«I Opplærings- og helseutvalet 14.11.12 vart det bestilt ny evaluering av skulehelsetenesta for å sjå på eventuelle endringar i skulehelsetenesta ved dei

vidaregåande skulane i Hordaland. Rapporten vart lagt fram som sak i Opplærings- og helseutvalet (sak 39/13, vedlegg 1) og viste blant anna at:

- Ein kan sjå ein klår auke i dekningsgraden på dei fleste skulane.
- I snitt hadde skulane ein dekningsgrad på 74 %, medan talet i 2010 var 49 %
- 30 av 41 skular har auka dekningsgraden sidan 2010.
- I 2010 var det 5 skular som ikkje hadde helsesøster på skulen. I 2013 har alle skular dette.
- Det er noko større dekning på dei vidaregåande skulane i Bergen kommune. Snittet på dekningsgraden er her på 80 %, mens skulane utanfor Bergen kommune har ein dekningsgrad på 71%, noko ein kan sjå i samanheng med at det vart løyvd 1,5 millionar frå Fylkesutvalet.

15. juli 2013 fekk HFK ein statusrapport frå Bergen kommune der det vart gjort greie for resultat og tiltak frå 2011 til 2012 etter løyvinga får Fylkesutvalet (vedlegg 2). Her kan ein blant anna sjå at:

- Medrekna løyvinga frå HFK vart helsetenesta styrka med 3,1 mill. kroner.
- Skulehelsetenesta har totalt auka med 5,1 årsverk.
- Helsesøstertenesta er auka med 3,9 årsverk.
- Psykologitenesta er styrka i Åsane, Årstad og Fyllingsdalen.

Ut frå evalueringa av skulehelsetenesta og eigenrapport frå Bergen kommune kan ein sjå at skulehelsetenesta i Bergen kommune er styrka på fleire vesentlege punkt det siste året.»

Meldinga vart også lagt fram for opplærings- og helseutvalet 22.10.13. Det var ikkje merknader til meldinga frå verken opplærings- og helseutvalet eller fylkesutvalet. Vedlegg 1 «Statusrapport skulehelsetenesta» og vedlegg 2 «Svar frå Bergen kommune» ligg ved.»

Det vert gjort merksam på at vedlegg 1 og 2 ikkje ligg ved årsmeldinga, men vert lagt fram som melding i kontrollutvalet 6.5.14.

Kontrollutvalet handsama svaret i møte 06.05.14 og gjorde då slikt vedtak:

«Kontrollutvalet seier seg nøgd med det som kjem fram i tilbakemeldinga frå fylkesrådmannen på denne forvaltningsrevisjonen og seier seg ferdig med saka.»

2. Selskapskontroll av Beredt AS

2.1. Oppsummering frå tidlegare år:

Fylkestinget handsama revisjonsrapport 15.03.11 og gjorde slikt vedtak:

Fylkestinget ber generalforsamlinga syta for at:

1. Forslag til tiltak i punkt 6 i revisjonsrapport som gjeld selskapskontroll i Beredt AS vert følgt opp av styret.
2. Styret gjer ei uhilda vurdering av om Beredt AS kjem inn under regelverket om offentlege innkjøp.
3. Det vert gitt attendemelding innan utgangen av 2011 som syner kva tiltak som er/skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten.

Punkt 6 i rapporten frå Deloitte inneheld desse 6 forslag til tiltak:

- definere klårare kor grensa går for kva verksemd som kjem inn under vedtekter og formålet med selskapet.
- i større grad må konkretisere målsetningar for verksemda, og gjennomføre evaluering i førehald til dei etablerte målsettingane.

- prioritera arbeidet med å få på plass system og rutinar for å sikre regeletterleving og målretta og effektiv drift.
- syte for å utarbeide fullstendige oversiktar som i større grad dokumenterer og gjev tryggleik for at det ikkje er kryssubsidiering mellom attføringsverksemda og anna verksemd.
- gjere nærare vurderingar av om utleiedelen av verksemda er i samsvar med regelverket.
- etablera rutinar som sikrar at selskapet kjem i tråd med offentleglova.

2.2. Status på tiltak som er sett i verk ved overgangen til 2012:

Fylkesrådmannen sendte i mars 2012 slik tilbakemelding om status i høve oppfølging av vedtaka i denne forvaltningsrevisjonen pr. 31.12.2011.

”Det vart sendt brev til Beredt AS ved styreleiar 13. juli 2011 der det vart bedt om at styret følgjer opp fylkestinget sitt vedtak. Vi legg til grunn at styret følgjer opp, men vi har ikkje mottatt tilbakemelding frå styret.”

Kontrollutvalet handsama svaret i møte 27.03.12 og gjorde då slikt vedtak:

”Kontrollutvalet er ikkje nøgd med tilbakemelding om tiltak som er sett i verk i høve denne forvaltningsrevisjonen og ber om at fylkesrådmannen kjem i mai møtet for å gje ytterlegare informasjon.”

2.3. Status på tiltak som er sett i verk ved overgangen til 2013:

Fylkesrådmannen orienterte munnleg i møte i kontrollutvalet 8.5.12 og sendte i desember 2012 skriftleg tilbakemelding om status i høve oppfølging av vedtaka i denne selskapskontrollen. Kontrollutvalet gjorde på bakgrunn av dette slikt vedtak 18.12.12:

Kontrollutvalet er ikkje nøgd med tilbakemelding om tiltak som er sett i verk i høve denne selskapskontrollen. Utvalet ønskjer m.a. å få kopi av dei to vurderingane frå Ernst & Young og utgreiinga frå Skatt Vest som det er vist til i tilbakemeldinga dagsett 23.11.12. Vidare ber utvalet om at dagleg leiar og styreleiar kjem i møte i kontrollutvalet 10.4.13 for munnleg å gje ytterlegare informasjon og svare på spørsmål frå kontrollutvalet.

2.4. Status på tiltak som er sett i verk i 2013:

Styreleiar Dan Femoen og dagleg leiar Torolv Onarheim orienterte om oppfølging av selskapskontroll av Beredt AS i møte 10.4.14 og gjorde då slikt vedtak:

«Kontrollutvalet seier seg nøgd med tilbakemeldinga/orienteringa, og seier seg ferdig med denne selskapskontrollen.»

3. Forvaltningsrevisjon innan bruk av digitale verktøy og læremiddel i vidaregåande skule

Fylkestinget handsama forvaltningsrevisjonsrapporten 12.06.12 og gjorde slikt vedtak:

Fylkestinget ber fylkesrådmannen syte for at desse forslaga til tiltak i samband med Forvaltningsrevisjonsrapport ”Bruk av digitale verktøy og læremiddel i vidaregåande skule” vert følgt opp ved at det vert:

Laga ein handlingsplan innan 01.10.2012, som syner kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga av følgjande tiltak:

- Tiltak for å betre samarbeidet og kommunikasjonen mellom opplæringsavdelinga, skulane og IT-seksjonen.
- Vurdering av om det er behov for tiltak for å betre opplæringstilbodet i distrikta, t.d. gjennom å betre dialogen mellom ePedagogar og skuleleiingane.
- Gjere analysar av rapportering om digital grunnkompetanse blant tilsette og setje i verk tiltak som er eigna for å redusere manglar på kompetanse innanfor bruk av digitale verktøy og læremiddel.
- Auka fokus på pedagogisk bruk av digitale verktøy og læremiddel (IKT som ein integrert del av undervisninga) og klasseleiing i "digitale" klasserom.
- Bidra til at PDS-funksjonane i større grad vert involverte i skuleleiinga sitt arbeid med digital utvikling ved alle dei vidaregåande skulane i fylket, og særleg vurderer ei klargjering av IKT konsulentens si rolle i skulane si digitale utvikling.
- Arbeide for at dei faglege arbeidsutvala i større grad vert nytta som ein arena for kompetanseutvikling- og deling for pedagogisk bruk av digitale verktøy og læremiddel i alle fag ved dei vidaregåande skulane.
- Sikre at digitale utvikling får naudsynt fokus i opplæringsavdelinga sitt oppfølgingsarbeid ovanfor skulane.
- Setje i verk tiltak som sikrar at alle skuleleiingane har tilstrekkeleg fokus på utviklinga av digital kompetanse, og arbeider for å redusere skiljet mellom skulane som satsar på arbeidet med digitale verktøy og læremiddel og dei som i liten grad satsar på det

3.1. Status på tiltak som er sett i verk ved overgangen til 2013:

Fylkesrådmannen la fram sak i fylkestinget i desember 2012 om oppfølging av denne forvaltningsrevisjonen. Saka vart handsama som melding i kontrollutvalet 18.12.12 der det vart gjort slikt vedtak:

Kontrollutvalet ser positivt på dei tiltak som er planlagt sett i verk i 2013 og utover i høve denne forvaltningsrevisjonen. Sidan det enno ikkje er så mange av tiltaka som er sett i verk ber kontrollutvalet om ny skriftleg status på oppfølging av denne forvaltningsrevisjonen innan 14.8.2013.

3.2. Status på tiltak som er sett i verk i 2013:

Handlingsplan vedrørende denne forvaltningsrevisjonen vart levert frå fylkesrådmannen til handsaming i møte i kontrollutvalet 28.8.13 der det vart gjort slikt vedtak:

«Kontrollutvalet registrerer at det er mange av tiltaka i denne handlingsplanen som enno ikkje er på plass og vil i samband med utarbeiding av årsmelding for utvalet for 2013 be fylkesrådmannen om å komme med ny status på området pr. 31.12.13.»

Ny handlingsplan vart levert frå fylkesrådmannen til handsaming i møte i kontrollutvalet 24.3.14 der det vart gjort slikt vedtak:

«Kontrollutvalet registrerer at det framleis er fleire av tiltaka i handlingsplanen som ikkje er på plass og ber om å få ny tilbakemelding innan utgangen av august 2014 når det gjeld punkta 6.2., 8.1., 8.2. og 8.3.»

4. Forvaltningsrevisjon innan sjukefråvær

Fylkestinget handsama forvaltningsrevisjonsrapport innan sjukefråvær som sak 84/12 i møte 12.12.12 og gjorde slikt vedtak:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport «Sjukefråvær i Hordaland fylkeskommune» ber fylkestinget fylkesrådmannen syte for å:

1. *Betre kompetansen til leiarane slik at dei kan hente ut føremålstenlege statistikkar frå personalportalen ut frå eigne behov.*
2. *Sikre korrekt innrapportering av sjukefråvær i personalportalen.*
3. *Systematisere og analysere dokumentasjon knytt til avslag på refusjonskrav for å sikre utvikling og læring.*
4. *Lage ein handlingsplan innan 01.02.2013 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksetjinga.*

Handlingsplan vedrørende denne forvaltningsrevisjonen vart levert til fylkestinget i mars 2013 med melding om at mange av tiltaka skulle vera gjennomført i første halvår 2013 medan nokre hadde frist til utgangen av 2013.

4.1. Status på tiltak som er sett i verk ved overgangen til 2013:

Fylkesrådmannen sendte i april 2014 slik tilbakemelding om status i høve oppfølging av vedtaka i denne forvaltningsrevisjonen pr. 31.12.2013:

«Vedlagt følgjer oppdatert handslingsplan vedr. tilrådingar i forvaltningsrevisjonsrapport «Sjukefråvær i Hordaland fylkeskommune», jf. vedtak i Fylkestinget av 12.12.12., sak 84/12.

I denne oppdaterte versjonen av handlingsplanen er det lagt inn status for tiltaka pr. 7. april 2014.

Fylkesrådmannen vil knyta følgjande kommentarar til oppfølginga av handlingsplanen :

Det mest omfattande tiltaket (jf. hovudpunkt 1 i planen) var utan tvil den obligatoriske leiaropplæringa i sjukefråværsoppfølging. Ca 320 leiarar med personalansvar deltok på i alt 6 kursdagar i 2013. Dei fekk opplæring både i hovudpunkta i det lov- og avtaleverket som regulerer sjukefråværshandteringa, og i det verktøyet i Personalportalen som leiarar skal nytta i oppfølginga av sine tilsette.

Ved servicesenter løn har ein tatt eit godt grep om arbeidet med korrekt innrapportering av sjukefråvær og oppfølging av refusjon frå NAV, jf. hovudpunkt 2 og 3. Det er etablert ei eigen arbeidsgruppe internt ved servicesenteret som arbeider med desse tiltaka.

Av dei tiltaka som ikkje har kome på plass, vil fylkesrådmannen særleg nemna manglande leveranse av analyseverktøy frå leverandøren av Personalportalen. Det har tatt urimeleg lang tid å få på plass eit påliteleg verktøy. Personalseksjonen har vore svært aktiv for å testa og peika på manglar i dei versjonane som har vorte levert, men leverandøren har ikkje makta å koma i hamn. Noko av forklaringa ligg i ein fusjon på eigarsida i firmaet, med tilhøyrande skifte av teknologisk plattform. Siste versjon av «HR Analyse» ser lovande ut når det gjeld brukargrensesnitt, men datafangsten har framleis store manglar. Verktøyet er derfor ikkje rulla ut i heile organisasjonen, men er teken delvis i bruk i fylkesadministrasjonen. Ut frå det store arbeidet med dette analyseverktøyet har leverandøren prioritert ned forbetring av dei standardiserte fråværsrapportane som heile tida har vore tilgjengeleg for alle leiarane, jf. tiltak nr. 4. Ein vil følgje opp denne saka i 2014.»

Det vert gjort merksam på at handlingsplanen ikkje ligg ved årsmeldinga, men vert lagt fram som melding i kontrollutvalet 6.5.14.

Kontrollutvalet handsama svaret i møte 06.05.14 og gjorde då slikt vedtak:

«Kontrollutvalet ser positivt på at mange av tiltaka i revisjonsrapporten er ferdig gjennomført. På bakgrunn av at det framleis er nokre viktige punkt som ikkje er ferdig gjennomført seier kontrollutvalet seg ikkje heilt nøgd og ber om ny status i form av skriftleg tilbakemelding innan 17.11.2014.»

5. Forvaltningsrevisjon samhandling på vegnettet

Fylkestinget handsama forvaltningsrevisjonsrapport samhandling på vegnettet som sak 85/12 i møte 12.12.12 og gjorde slikt vedtak:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport «Samhandling på vegområdet i Hordaland fylkeskommune» ber fylkestinget fylkesrådmannen syte for å:

1. *Etablere formaliserte prosjektspesifikke møte for oppfølging av investeringsprosjekt (ref. eigarstyringsmøte i Sogn og Fjordane).*
2. *Vurdere om det vil vere føremålstenleg å nytte eit nettbasert system for dokumentdeling mellom fylkeskommunen og vegvesenet knytt til vegprosjekt.*
3. *Etablere meir formaliserte rutinar for den årlege evalueringa av rammeavtalen og vurdere om dette til dømes kan gjerast i samarbeid med dei andre fylkeskommunane i Region Vest.*
4. *Trekkje Vegvesenet og andre fylkeskommunar inn i arbeidet med å utarbeide praktiske rutinar for å handtere nye krav til budsjettering og rekneskapsføring i investeringsrekneskapskapen, og handtering av fleirårige prosjekt.*
5. *Vurdere om ingeniørkompetansen innan samferdsleavdelinga er tilstrekkeleg.*
6. *Lage ein handlingsplan innan 15.02.2013 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksetjinga.*

5.1. Status på tiltak som er sett i verk ved overgangen til 2013:

Fylkesrådmannen sendte i april 2014 slik tilbakemelding om status i høve oppfølging av vedtaka i denne forvaltningsrevisjonen pr. 31.12.2013:

«Fylkesrådmannen seier seg lei for at fylkestinget sitt vedtak ikkje er følgt opp slik det skulle. Det må i stor grad forklarast med at samferdsleavdelinga i 2013 har hatt fleire leiarskifte med mellombelse konstitueringar og redusert bemanning.

I det følgjande vert dei ulike vedtakspunkta kommenterte.

1. Etablere formaliserte prosjektspesifikke møte for oppfølging av investeringsprosjekt (ref. eigarstyringsmøte i Sogn og Fjordane).

Prosjektspesifikke styringsmøte kan styrka fylkeskommunen sin kontroll og styring med fylkesvegprosjekta. Samferdsleavdelinga er representert i Bergensprogrammet i styringsgruppen, faglig koordineringsgruppe og i alle faggruppene. Vidare er avdelinga mellom anna representert i kontaktutvalet for Bømlopakken, kontaktutvalet for Stord vestsida, kontaktutvalet for Askøypakken og kontaktutvalet for nytt Sotrasamband. I Kvammapakken er fylkeskommunen også representert.

For Hordaland fylkeskommune som vegeigar er det viktig å ha god informasjon om, og kontroll med, fylkesvegprosjekta. Det at vi er representert i ovannemnde fora, gir oss god kontroll med desse prosjekta. Dialogen med Statens vegvesen, både den formelle gjennom fylkesvegrådsmøta, den løpande og den skriftlege rapporteringa, gir oss informasjon om dei ulike prosjekta. Utfordringa er å komma tidlegare inn i diskusjonane på prosjekt der kostnadane overstig rammene. Vi har ein løpande dialog med Statens vegvesen om dette. Vi vil framover i sterkare grad vera delaktig i prosjektstyringa i dei store prosjekta, mellom anna er det planlagt at nye, store prosjekt vil få særskilt oppfølging. Vidare vil vi ha fleire faste møte med vegavdelinga i Hordaland (avdelingsdirektøren sin stab, som innkallar seksjonsleiarar og andre etter behov). Ut frå talet på små og store prosjekt, må vi innhenta nok informasjon til å fokusera på dei prosjekta med størst risiko for overskridingar. Vi vil også ha eit større fokus på avviksrapportering på alle store prosjekt når det gjeld tid og kostnader.

Konklusjon: Oppfølging av større vegprosjekt vil få eit endå sterkare fokus framover. Fylkesdirektør samferdsel er ansvarleg for arbeidet.

2. Vurdere om det vil vere føremålstenleg å nytte eit nettbasert system for dokumentdeling mellom fylkeskommunen og vegvesenet knytt til vegprosjekt.

I Bergensprogrammet vert det nytta www.prosjektplassen.no, eit system for deling av dokument mellom ulike brukarar. Systemet kan brukast ved innkallingar, referat, rapportar, reguleringsplanar mv. av brukarar med tilgang til dei ulike prosjekta. Den er spesielt nyttig for å distribuera store el-filer. Vegvesenet har også eit anna tilsvarande system (EROOM).

Vi er kjent med at systema finst, og dei ulike prosjektgruppene vurderer om dette er eit eigna hjelpemiddel for gruppa. Vi ser dette i samband med punktet over, ansvar vert det same som for punkt 1.

3. Etablere meir formaliserte rutinar for den årlege evalueringa av rammeavtalen og vurdere om dette til dømes kan gjerast i samarbeid med dei andre fylkeskommunane i Region Vest.

Etablere meir formaliserte rutinar for den årlege evalueringa av rammeavtalen: Samferdselsavdelinga har brukt mykje ressursar på oppfølging av tertialrapportar og årsrapportar frå vegvesenet. Denne rapporteringa har utgangspunkt i dei årlege plan- og byggeprogramma og årsbudsjettet. Det er brukt mindre ressursar på rammeavtalen, men det er no avtalt med Statens vegvesen å foreta ei evaluering i løpet av 2014.

Vurdere samarbeid med Rogaland og Sogn og Fjordane om evalueringa: Generelt er vi positive til meir samarbeid og erfaringsutveksling med andre fylkeskommunar. Det er fleire område innan samferdselsområdet som kan vera aktuelle for samarbeid. Slikt samarbeid vil vanlegvis krevja ein del ressursar før det gir gevinst. Vi ønskjer primært å få eigne rutinar på plass, men vil sjølv sagt også gjera ei vurdering om vi skal gå vidare med dette. Det kan opplystast at fylkesdirektør samferdsel har oppretta kontakt og utvekslar erfaringar med fylkesdirektøren i Rogaland. Dette samarbeidet er på eit overordna nivå, men ytterlegare samarbeid på ulike område blir løpande vurdert.

Konklusjonen er at samferdselsavdelinga vil ta ein gjennomgang av rammeavtalen pr 31.12.14, basert på erfaringane med års- og tertialrapporteringa. Vidare konklusjon er at erfaringsutveksling om ulike oppgåver med dei andre fylkeskommunane kan vera nyttig og effektiv, men må vurderast ut frå kostand mot nytte. Dette vil vurderast av seksjonsleiar ved vegseksjonen, med avdelingsdirektøren som ansvarleg.

4. Trekkje Vegvesenet og andre fylkeskommunar inn i arbeidet med å utarbeide praktiske rutinar for å handtere nye krav til budsjettering og rekneskapsføring i investeringsrekneskapan, og handtering av fleirårige prosjekt.

Økonomiavdelinga i Hordaland fylkeskommune har handtert dei nye krava til budsjettering for budsjettet for 2013 i samarbeid med Svv og vegseksjonen. Dei skriftlege rutinane som vart nedfelt i 2012 omhandlar også budsjettprosessen. Samferdselsavdelinga vil starta opp arbeidet med å vidareutvikla og oppdatere rutinane i løpet av våren 2014, og tar sikte på å avslutta dette til hausten. Etter vårt syn er det fornuftig og nyttig at rutinar er formalisert, og at ansvar er plassert og kjent for alle involverte. Spesielt når det gjeld fleirårige prosjekt ser vi behov for skriftlege rutinar. Vi er usikre på om det er mykje å henta på å trekkja andre fylkeskommunar inn i dette arbeidet, ut over eventuelt å innhenta eventuelle skriftlege rutinar på området. Hordaland fylkeskommune (samferdselsavdelinga og økonomiavdelinga) har god og tett kontakt med Statens vegvesen om budsjettet.

Konklusjonen er at samferdselsavdelinga saman med økonomiavdelinga og vegvesenet, vil oppdatere rutinane og vurdere rutinane for fleirårige prosjekt, slik at Hordaland fylkeskommune får tilstrekkeleg og korrekt informasjon om budsjett og medgåtte kostnader. Vi vil vurdere praksis frå andre fylkeskommunar, og vurdere eventuelt samarbeid innan området. Fylkesdirektør samferdsel er ansvarleg.

5. Vurdere om ingeniørkompetansen innan samferdsleavdelinga er tilstrekkeleg.

Tidlegare samferdselssjef og noverande fylkesdirektør er begge sivilingeniørar frå NTH/NTNU. Ut over det, har ingen på samferdselsavdelinga ingeniørkompetanse. Ifølge avtalen om sams vegadministrasjon er det Statens vegvesen som har og utøver denne kompetansen for fylkeskommunen.

Sjølvsagt ville det vore nyttig for fylkeskommunen å ha eigen kompetanse til å vurdere den tekniske biten av ulike tilrådingar og vurderingar frå vegvesenet. I samband med rekruttering til nye stillingar i samferdselsavdelinga/vegseksjonen vil det vera eit pluss om kandidatane har relevant ingeniørkompetanse, i tillegg til øvrig kompetanse og personlege eigenskapar. Dette vil vera ein del av totalvurderinga i tilsetjingsprosessane. Slike vurderingar har også vore gjort ved rekruttering til samferdselsavdelinga fram til no. Så langt vi kjenner til er det stor etterspurnad etter slik kompetanse i arbeidsmarknaden.

Konklusjonen er at (vegteknisk) ingeniørkompetanse vil vera nyttig, men ikkje avgjerande, og blir vurdert i samband med tilsetjingar på samferdselsavdelinga. Samferdselsavdelinga ønskjer å fokusera på å ansvarleggjera og nytta Statens vegvesen sin ingeniørkompetanse, i samsvar med avtalen om sams vegadministrasjon.

6. Lage ein handlingsplan innan 15.02.2013 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksetjinga.

Oppsummert: Det vert arbeidd aktivt med Statens vegvesen for å vidareutvikla samarbeidet under sams vegadministrasjon. Ovanståande utgreiing er svar på etterlyst handlingsplan.

Kontrollutvalet handsama svaret i møte 06.05.14 og gjorde då slikt vedtak:

«Kontrollutvalet registrerer at det er gjort lite til no for å følgje opp fylkestinget sitt vedtak. På bakgrunn av dette seier kontrollutvalet seg ikkje nøgd med oppfølginga og ber om ny status i form av skriftleg tilbakemelding innan 17.11.2014.»

6. Forvaltningsrevisjon innan vedtaksoppfølging

Kontrollutvalet bestilte forvaltningsrevisjon av vedtaksoppfølging i 2012 og revisjonsrapport vart levert i starten av 2013. Fylkestinget gjorde på bakgrunn av den levert rapporten slikt vedtak i møte 13.3.13:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport "Vedtaksoppfølging i Hordaland fylkeskommune", ber fylkestinget fylkesrådmannen syta for å:

1. *Etablere oversikt over vedtak som er fatta i politiske organ som enkelt kan gje administrasjonen og politikarar informasjon om status for gjennomføring/effektivering.*
2. *Utarbeide rutinar for arbeidet med iverksetting, gjennomføring og oppfølging av politiske vedtak, herunder etablerer rutinar for status- eller avviksrapportering til politisk nivå.*
3. *Klargjere og samle alle gjeldande rutinar i ei handbok for sakshandsamarar som mellom anna:
 - a) *Utdjupar korleis habilitetsvurderingar skal gjerast i fylkeskommunen.*
 - b) *Klargjer i kva grad tidsramme, tidsplan eller frist for gjennomføring/iverksetting skal innarbeidast i saksutgreiingane.*
 - c) *Inneheld sjekklister for saksutgreiing for å sikre at alle saker blir vurderte i forhold til eit overordna sett reglar og sakshandsamingsprinsipp.*
 - d) *Sikrar at politikarane får informasjon om og når oversendingsforslag vil bli svara på av administrasjonen.*
 - e) *Sikrar tilstrekkeleg tid til kvalitetssikring av politiske saker til dømes ved å utvikle rettleiande fristar for kvalitetssikringsprosessen.**

4. Utvikle tiltak for å sikre betre utnytting av kompetanse på tvers av ansvarsområde og avdelingar.
5. Laga ein handlingsplan innan 1.5.2013 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Fylkesrådmannen leverte handlingsplan på denne forvaltningsrevisjonen dagsett 3.5.13. Denne vart handsama i møte i kontrollutvalet 28.8.13 der det vart gjort slikt vedtak:

«Kontrollutvalet registrerer at dei fleste tiltaka i handlingsplanen enno ikkje er på plass og vil i samband med utarbeiding av årsmelding for utvalet for 2013 be fylkesrådmannen om å komme med ny status på området pr. 31.12.13.»

6.1. Status på tiltak som er sett i verk ved overgangen til 2013:

Fylkesrådmannen leverte ny handlingsplan på denne forvaltningsrevisjonen pr. 31.12.13 der det går fram at tidsfristen på alle tiltaka er sett til 1. kvartal 2014.

«Sidan tidsfrist for gjennomføring av alle tiltaka er sett til 1. kvartal 2014 ber kontrollutvalet om å få ny statusrapport innan utgangen av mai 2014.»

7. Forvaltningsrevisjon innan personalforvaltning

Kontrollutvalet bestilte forvaltningsrevisjon innan personalforvaltning i 2012. Revisjonsrapport vart levert våren 2013 og fylkestinget gjorde på bakgrunn av denne slikt vedtak i møte 11.6.13:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport "Personalforvaltning i Hordaland fylkeskommune", ber fylkestinget fylkesrådmannen syta for å:

1. Forbetre operative rutinar og prosedyrar knytt til personalforvaltninga, under dette klargjere kva konkrete oppgåver som er tillagt leiarar med personalansvar, sikre konsekvent bruk av omgrep og samsvar mellom ulike dokument.
2. Vurdere korleis samhandlinga mellom personalseksjonen og linja kan strukturerast og forbeholdt for å sikre eit godt og effektivt samarbeid.
3. Halde fram med å følgje opp implementeringa av Personalportalen og kvalitetssystemet, og utvikle systema i samsvar med tilbakemeldingar frå brukarane.
4. Vurdere om verktøya for oppfølging av medarbeidersamtalar i Personalportalen er føremålstenleg utforma, og gje leiarar med personalansvar tilstrekkeleg opplæring i korleis dei skal bruke desse verktøya.
5. Kommunisere tydeleg til leiarane kva retningslinjer på personalområdet som til ei kvar tid er gjeldande, og korleis dei er forventa å bruke kvalitetssystemet.
6. Sikre at tillitsvalte frå alle relevante arbeidstakarorganisasjonar får tilbod om å bli inkludert i rekrutteringsprosessar og prosessar kring handtering av overtaligheit, i samsvar med fylkeskommunen sine retningslinjer.
7. Sikre at arbeidsmiljølova og fylkeskommunen sine retningslinjer for førerrett blir tydeleg kommunisert og etterlevd av alle delar av organisasjonen.
8. Sikre at skulane handterer overtaligheit i samsvar med fylkeskommunen sitt rundskriv, under dette vurdere å innføre kontrollar knytt til korleis overtalige blir identifisert ved dei vidaregåande skulane.
9. Sikre at informasjon om tilsette sin ansiennitet i Personalportalen er korrekt.
10. Sikre at medarbeidarar blir følgt opp på ein tilstrekkeleg måte i prøvetida, i samsvar med fylkeskommunen sine retningslinjer.
11. Sikre at alle medarbeidarar får tilbod om årleg medarbeidersamtale, i samsvar med fylkeskommunen sine retningslinjer.
12. Klargjere retningslinjene for formell irettesetting/åtvaringar til tilsette, og vurdere behovet for å utarbeide ytterlegare prosedyrar for handtering av vanskelege personalsaker.

13. Følgje opp vedtak om ufrivillig deltid i sak 110/12 i fylkesutvalet, under dette setje i verk kartlegging av ufrivillig deltid, og rapportere kvart halvår i samsvar med vedtaket.
14. Sikre at regelverket om offentlege anskaffingar, vikarbyrådirektivet og forskrift om lønns og arbeidsvilkår blir følgt ved inn leige av vikarar frå vikarbyrå.
15. Laga ein handlingsplan innan 1.10.2013 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.
16. Fylkestinget ber om at §14-4a om rett til stilling for deltidstilsette tilsvarande faktisk arbeidstid vert innarbeidd og implementert.

Handlingsplan vedrørende denne forvaltningsrevisjonen vart levert frå fylkesrådmannen til handsaming i møte i kontrollutvalet 18.12.13 der det vart gjort slikt vedtak:

«Kontrollutvalet vil følgje opp denne forvaltningsrevisjonen vidare ved utgangen av 2014.»

8. Selskapskontroll av Sunnhordland lufthavn AS

Fylkestinget handsama selskapskontroll av Sunnhordland lufthavn AS som sak 86/12 i møte 12.12.12 og gjorde slikt samrøystes vedtak:

Fylkestinget ber fylkesrådmannen (punkt 1-3 +7) og generalforsamlinga (punkt 4-7) syte for å:

1. Utarbeide forslag til revisjon av fylkeskommunen sin eigarstrategi for Sunnhordland Lufthavn slik at den blir tydelegare med omsyn til føremål og forventningar med eigarskapen.
2. Utarbeide forslag til korleis fylkeskommunen vil følgje opp KS sine tilrådingar med omsyn til kjønnsbalanse, eigarmøte, opplæring etc., med siktemål om å få det innarbeidd i eigarskapsmeldinga.
3. Etablere rutinar som sikrar at eigarskapsmeldinga vert gjennomgått og eventuelt revidert kvart år.
4. Etablere rutinar for å skrive referat frå eigarmøta i Sunnhordland Lufthavn.
5. Sikre at alle aksjekapitalutvidingar i Sunnhordland Lufthavn vert vedtekne i generalforsamling.
6. Sjå til at selskapet vurderer om leigeavtalen mellom Stord kommune og Sunnhordland Lufthavn fell inn under aksjelova § 3-8 og dermed må verte handsama i generalforsamling og gjort greie for i samsvar med § 2-6 i aksjelova.
7. Det vert laga ein handlingsplan innan 15.02.2013, som syner kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje opp tilrådingane i rapporten, når

Handlingsplan vedrørende denne selskapskontrollen vart levert frå fylkesrådmannen og Sunnhordland Lufthavn AS til handsaming i møte i kontrollutvalet 28.8.13 der det vart gjort slikt vedtak:

«Kontrollutvalet er nøgd med oppfølginga av denne selskapskontrollen og seier seg ferdig med saka.»

9. Selskapskontroll innan fylkeskommunal eigarstyring

Kontrollutvalet bestilte selskapskontroll innan fylkeskommunal eigarstyring i 2012 og revisjonsrapport vart levert i starten av 2013. Fylkestinget gjorde på bakgrunn av den levert rapporten slikt vedtak i møte 13.3.13:

Fylkestinget ber fylkesrådmannen syta for sakshandsaming som munnar ut i:

1. Å avklare i kva grad og korleis fylkestingvedtak 02/2008 og KS sine tilrådingar skal leggjast til grunn for eigarskapsforvaltninga. Fylkeskommunen sine rutinar for

eigarskapsforvaltninga kan med fordel inkluderast i eigarskapsmeldinga til fylkeskommunen.

2. Å konkretisere fylkeskommunen sine eigarmål og selskapsstrategiar i eigarskapsmeldinga slik at dei i større grad inneheld tydelege forventningar og styringssignal.
3. At det går fram av eigarskapsmeldinga kva selskap som høyrer til dei åtte ulike eigarområda.
4. Å klargjere kva ansvar og oppgåver knytt til eigarskapsforvaltning som ligg til dei einsskilte fylkeskommunale avdelingane og til rolla som kontaktperson.
5. Å utarbeide rutinar, saman med valnemnda, for val av styrerepresentantar, der det mellom anna kan gå fram kven som kan veljast og kva kvalifikasjonar som skal vektleggast (jf. punkt 4 i fylkestingvedtak 02/08).
6. Å sikre at punkt 5 i fylkestingvedtak 02/08 om å utarbeide rutinar og retningsliner for utøving av styreverva blir følgt opp. Slike rutinar kan omfattast av eigarskapsmeldinga og kan t.d. omhandle registrering av styreverv, vurdering av habilitet og liknande.
7. Å laga ein handlingsplan innan 1.5.2013 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.
8. Spørsmålet om ugildskap blir tidvis aktualisert både i fylkestinget og i utval og komitéar. Praksis på dette området synest å variere. Fylkestinget ber fylkesrådmannen i samarbeid med kontrollutvalet om eit notat som kan gi politikarane i Hordaland fylkeskommune naudsynt rettleiing med omsyn til praktisering av ugildskap.

Kontrollutvalet Det siste punktet i vedtaket var ikkje innstilling frå kontrollutvalet, men vart vedteke på bakgrunn av forslag frå representant i fylkestinget. Kontrollutvalet var ikkje samd i dette punktet og sende slikt vedtak tilbake til fylkestinget:

«Kontrollutvalet meiner at det ikkje vil vera formelt rett at kontrollutvalet er med på å utarbeide eit slikt notat då temaet i neste omgang kan verta gjenstand for ein forvaltningsrevisjon.»

Fylkesrådmannen orienterte kontrollutvalet i brev 25.4.13 om at tilrådingane vil verta følgd opp i samband med ny eigarskapsmelding i fylkestinget i juni.

Fylkesrådmannen sende ny status på oppfølging av selskapskontrollen som vart lagt fram for kontrollutvalet i møte 28.8.13 og det vart gjort slikt vedtak:

«Kontrollutvalet vil i samband med utarbeiding av årsmelding for utvalet for 2013 be fylkesrådmannen om å komme med ny status på 5, 6 og 8 i denne selskapskontrollen pr. 31.12.13.

9.1. Status på tiltak som er sett i verk ved overgangen til 2013:

Fylkesrådmannen sendte i april 2014 slik tilbakemelding om status i høve oppfølging av vedtaka i denne forvaltningsrevisjonen pr. 31.12.2013:

«Forenkla eigarskapsmelding for 2014 vart lagt fram for fylkestinget i mars 2014 og fylkestinget tok meldinga til orientering. I meldinga vart det mellom anna informert om status i forhold til punkta 5,6 og 8 i fylkestingssak 17/13 Selskapskontroll – eigarskapsforvaltning i Hordaland fylkeskommune. Punkt 5, 6 og 8 har slik ordlyd:

5. Å utarbeide rutinar, saman med valnemnda, for val av styrerepresentantar, der det mellom anna kan gå fram kven som kan veljast og kva kvalifikasjonar som skal vektleggast (jf. punkt 4 i fylkestingvedtak 02/08).
6. Å sikre at punkt 5 i fylkestingvedtak 02/08 om å utarbeide rutinar og retningsliner for utøving av styreverva blir følgt opp. Slike rutinar kan omfattast av eigarskapsmeldinga og kan t.d. omhandle registrering av styreverv, vurdering av habilitet og liknande.
8. Spørsmålet om ugildskap blir tidvis aktualisert både i fylkestinget og i utval og komitéar. Praksis på dette området synest å variere. Fylkestinget ber fylkesrådmannen i samarbeid med kontrollutvalet om eit notat som kan gi politikarane

i Hordaland fylkeskommune nausdynt rettleiing med omsyn til praktisering av ugildskap.

I eigarskapsmeldinga for 2014 opplyste fylkesrådmannen om at sak om prosedyrar for val av styremedlemmer og kompetansevurdering, punkt 5 og 6 ovanfor, vil bli lagt fram for fylkestinget i god tid før neste fylkestingsval. I valnemnda vart det 11.03.14 i sak 6/14 Eigarskapsforvaltning - styrerepresentasjon og kompetanse gjort slikt vedtak:

«Det settes ned et arbeidsutvalg bestående av gruppelederne – som skal utarbeide regelverk for rekruttering av styremedlemmer og utøvelse av styreverv. Forslag til regelverk legges fram til behandling i fylkestinget i desember 2014.

Leiar: Mona H. Hellesnes»

Når det gjeld spørsmål knytt til habilitet, slik det kjem fram av punkt 8 ovanfor, har fylkesrådmannen innhenta ei ekstern utgreiing om praktisering av habilitet. Utgreiinga vart lagt fram som referatsak i fylkestinget i mars 2014 og vart tatt til orientering.

Kontrollutvalet handsama svaret i møte 06.05.14 og gjorde då slikt vedtak:

«Kontrollutvalet seier seg nøgd med tilbakemeldinga/orienteringa, og seier seg ferdig med denne selskapskontrollen.»

Hordaland
Fylkeskommune

Kontrollutvalet
c/o Sekretariat for kontrollutvalet
Hordaland fylkeskommune
Postboks 7900, 5020 Bergen

telefon: 55 23 94 53/55 23 94 47/55 23 94 06/55239418, telefaks: 55 23 94 99

e-post: hogne.haktorson@hfk.no

e-post: roald.breistein@hfk.no

e-post: kari.nygard@hfk.no

e-post: kjartan.haugnes@hfk.no

e-post: elin.molven@hfk.no

e-post: kontrollutvalet@hfk.no